

หนังสือกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- เน้นกิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย
เพื่อเสริมสร้างค่านิยม ๑๒ ประการ

● ผู้เรียบเรียง
พิชาติ แก้วพวง

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ส ๒๓๒... หน้าที่พลเมือง ๔

๒๐ ชั่วโมง/ภาค ๐.๕ หน่วยกิต

ส ๒๓๒... หน้าที่พลเมือง ๖

๒๐ ชั่วโมง/ภาค ๐.๕ หน่วยกิต

มีส่วนร่วม แนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์และยกย่องผู้มีมารยาทไทย ในเรื่องการแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ แสดงออก แนะนำผู้อื่นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อสังคม เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน และประยุกต์ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประยุกต์และเผยแพร่พระบรมราโชวาท ในเรื่องการเสียสละ ความซื่อสัตย์ หลักการทรงงาน ในเรื่องศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาที่จุดเล็ก ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในเรื่องการใช้สิทธิและหน้าที่ การใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้ง มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน ตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบการทำหน้าที่ของบุคคลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติท่ามกลางความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคต่างๆ ของโลกในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนา สิ่งแวดล้อม การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งปัน มีส่วนร่วมและเสนอแนวทางการป้องกันปัญหาความขัดแย้งในเรื่องทัศนคติ ความคิด ความเชื่อ ชู้สาว ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างค่านิยม และกระบวนการสร้างเจตคติ

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาคภูมิใจในความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ จัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. มีส่วนร่วม แนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และยกย่องผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออก แนะนำผู้อื่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ
๓. เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน และประยุกต์ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
๔. เป็นแบบอย่างและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ประยุกต์และเผยแพร่พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
๗. มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบการทำหน้าที่ของบุคคลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ
๘. เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในภูมิภาคต่างๆ ของโลกอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน
๙. มีส่วนร่วมและเสนอแนวทางการป้องกันปัญหาความขัดแย้ง
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

หนังสือกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม

หน้าที่พลเมือง ๕-๖

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

พิชาติ แก้วพวง

บรรณาธิการ

ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

พิชาติ แก้วพวง.

หนังสือเรียนกิจกรรมหน้าที่พลเมือง 5-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. -- กรุงเทพฯ : แม็คเอดูเคชัน, 2558.
112 หน้า.

1. หน้าที่พลเมือง--การศึกษาและการสอน (มัธยมศึกษา). I. ชื่อเรื่อง.

172.107

ISBN 978-616-274-647-5

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

MAC | MAC EDUCATION

ผู้เขียน : พิชาติ แก้วพวง

การสั่งซื้อ : ส่งธนาคัดส่งจ่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าว ในนาม บริษัท แม็คเอดูเคชัน จำกัด
เลขที่ ๙/๙๙ อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว ๓๘ ถนนลาดพร้าว แขวงจันทระเกษม
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

☎ : ๐-๒๙๓๘๘-๒๐๒๒-๗ FAX : ๐-๒๙๓๘๘-๒๐๒๘

www.MACeducation.com

ราคาจำหน่าย : ๙๕ บาท

สงวนลิขสิทธิ์ : ธันวาคม ๒๕๕๘

พิมพ์ที่ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด

(สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้
นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร)

คำนำ

หนังสือกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๕-๖ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ได้เรียบเรียงขึ้นโดยสังเคราะห์และบูรณาการเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสังเคราะห์เนื้อหาที่กำหนดไว้ในแนวทางการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น ซึ่งมีจุดเน้นและขอบข่าย ๕ ประการ ได้แก่ จุดเน้นที่ ๑ ความเป็นไทย จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์ และจุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง โดยผู้เขียนได้นำจุดเน้นดังกล่าวมากำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ และได้ออกแบบการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ตลอดจนสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง

นักการศึกษาทางด้านสังคมศึกษาส่วนใหญ่เชื่อว่าจุดมุ่งหมายหลักของสังคมศึกษา คือ การสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลัก ๔ ประการ ดังนี้ (June R. Chapin, ๒๐๐๓) ได้แก่ (๑) ความรู้เกี่ยวกับพลเมือง (civic knowledge) (๒) ทักษะของพลเมือง (civic skills) (๓) คุณธรรมของเมือง (virtues) ค่านิยมของพลเมือง (civic value) หรือลักษณะนิสัยของพลเมือง (civic dispositions) (๔) การมีส่วนร่วมของพลเมือง (civic participation) จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบหลักของความเป็นพลเมืองข้างต้น สอดคล้องกับมิติการเรียนรู้สังคมศึกษา ดังที่สภาสังคมศึกษาแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (NCSS) ได้ระบุมิติการเรียนรู้สังคมศึกษาได้ ๔ ประการว่ามีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน อันประกอบด้วยมิติด้านความรู้ (knowledge) มิติด้านทักษะ (skill) มิติด้านค่านิยม (value) และมิติด้านการลงมือปฏิบัติเพื่อสังคมหรือในฐานะเป็นพลเมืองของสังคม (civic action/social action)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นที่มาของแนวคิดในการจัดทำหนังสือกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ที่จำเป็นต้องเน้นทั้งความรู้ ทักษะ คุณธรรม/ค่านิยม และการมีส่วนร่วมของพลเมือง ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง ตรงกับจุดเน้นและขอบข่าย รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมืองตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด อีกทั้งยังได้สอดแทรกการพัฒนา

ค่านิยม ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) จะเห็นได้ว่าหนังสือเล่มนี้ไม่ใช่เพียงเฉพาะตำราเรียนที่บรรจุแต่เนื้อหา แต่เป็นหนังสือที่เน้นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของไทยตามหลักการสอนหน้าที่พลเมืองหรือการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังได้สรุปผังมโนทัศน์ของเนื้อหา ระบุผลการเรียนรู้ ระบุกิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย มีบทเกริ่นนำเพื่อเข้าสู่เนื้อหา มีเนื้อหาพร้อมกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ มีแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย มีบทสรุปเนื้อหาและแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ เพื่อเป็นการทบทวนและตรวจสอบความรู้ของแต่ละหน่วย โดยเฉพาะแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทยที่สอดคล้องกับค่านิยม ๑๒ ประการ ไปกับเนื้อหาที่เรียนในหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ

ท้ายนี้ต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้เลือกใช้หนังสือกิจกรรมเล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ประจำตัวท่าน ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือกิจกรรมเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู นักเรียน และผู้สนใจ โดยส่งผลต่อการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

พิชาติ แก้วพวง

คำชี้แจง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาไทยในประเด็นของการพัฒนาการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการเตรียมพลเมืองของชาติไปสู่การเป็นพลเมืองดีที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จะมีการกำหนดสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้ว และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการเรียนการสอนหน้าที่พลเมือง และค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ จึงนำมาสู่การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องความเป็นไทย รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความปรองดอง สมานฉันท์ และความมีวินัยในตนเอง เพื่อให้สถานศึกษานำไปจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบความคิดในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าวมาข้างต้น บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด จึงเห็นควรได้จัดทำหนังสือกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี สอดแทรกกิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย และค่านิยม ๑๒ ประการ โดยมีรายละเอียดในการจัดทำดังนี้

๑. หนังสือกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ชุดนี้มีทั้งหมด ๑๑ เล่ม ได้แก่

๑.๑ หนังสือกิจกรรม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ จำนวน ๓ เล่ม

๑.๒ หนังสือกิจกรรม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ จำนวน ๓ เล่ม

๑.๓ หนังสือกิจกรรม สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ จำนวน ๓ เล่ม

๑.๔ หนังสือกิจกรรม สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จำนวน ๒ เล่ม

ทั้งนี้ เนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละเล่มจะพัฒนาตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ในแต่ละวัย และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนด เนื่องจากคณะผู้จัดทำได้จัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป็นแนวทางสำหรับให้โรงเรียนได้ใช้เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

๒. หนังสือกิจกรรมแต่ละเล่มได้จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย **ส่วนนำ** ซึ่งได้สรุปสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย และค่านิยม ๑๒ ประการ ไว้ให้ผู้เรียนได้ทราบภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้ **ส่วนเนื้อหา** นำเสนอบทเกริ่นนำเนื้อหา รายละเอียดเนื้อหา และสอดแทรกกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจตามเนื้อหา **ส่วนกิจกรรมหลัก** ซึ่งหมายถึง

ถึง กิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย โดยบูรณาการเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในแต่ละหน่วยและสอดแทรก
ค่านิยม ๑๒ ประการ **ส่วนสุดท้าย**ของหน่วยการเรียนรู้ จะมีบทสรุปเนื้อหา และแบบทดสอบประจำหน่วย
เพื่อประเมินผลการเรียนรู้เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้

๓. การนำหนังสือกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พักเมืองไปใช้ สำหรับครูและนักเรียนสามารถ
ไปใช้ได้ ๓ ลักษณะดังนี้

๓.๑ นำไปใช้เป็นหนังสือกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม ในกรณีที่ครูจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่
พลเมือง

๓.๒ นำไปใช้เป็นหนังสือกิจกรรมประกอบอีก ๑ เล่ม ในกรณีที่สอนสาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง
วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งจัดอยู่ในรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๓.๓ นำไปใช้เป็นหนังสือกิจกรรมประกอบอีก ๑ เล่ม ในกรณีที่ครูจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบ
บูรณาการโดยสอดแทรกอยู่ในเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองไว้ในรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม

๔. เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงสุด ครูควรศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติม
จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่บริษัทได้จัดทำขึ้นคู่กับหนังสือกิจกรรมชุดนี้ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบบ
การเขียนลำดับกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ และกิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย จึงขออธิบายพร้อม
ตัวอย่างต่อไปนี้

๔.๑ ตัวอย่างการเขียนลำดับกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ

กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจที่ ๑.๑ หมายถึง กิจกรรมหน่วยที่ ๑ ลำดับที่ ๑

กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจที่ ๑.๒ หมายถึง กิจกรรมหน่วยที่ ๑ ลำดับที่ ๒

๔.๒ ตัวอย่างการเขียนลำดับกิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมือง

กิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทยที่ ๑.๑ หมายถึง กิจกรรมหน่วยที่ ๑ ลำดับที่ ๑

กิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทยที่ ๑.๒ หมายถึง กิจกรรมหน่วยที่ ๑ ลำดับที่ ๒

๕. ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปที่สนใจ สามารถนำหนังสือเรียนชุดนี้ไปศึกษาด้วยตนเองเพื่อให้มีความ
เข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง อันเป็นความรู้สำคัญสำหรับพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด ต้องขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความไว้วางใจเลือกใช้
สื่อการเรียนรู้และหนังสือกิจกรรมของบริษัท หวังว่าท่านคงได้รับประโยชน์อย่างสูงยิ่งจากสื่อการเรียนรู้
ดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการพัฒนาความเป็นพลเมืองไทยครั้งนี้คงประสบความสำเร็จดังที่ทุกฝ่าย
มุ่งหวังไว้ทุกประการ

บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความเป็นไทย

๑. คุณลักษณะที่ดีของคนไทย

๑.๑ มารยาทไทย

๑.๒ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อสังคม

๒. ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย

๒.๑ ขนบธรรมเนียมประเพณี

๒.๒ ศิลปวัฒนธรรมไทย

๒.๓ ภูมิปัญญาไทย

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๑. การแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๑.๑ การแสดงออกถึงความรักชาติ

๑.๒ การแสดงออกถึงการยึดมั่นในศาสนา

๑.๓ การแสดงออกถึงการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๒. พระบรมราโชวาท

๒.๑ การเสียสละ

๒.๒ ความซื่อสัตย์

๓. หลักการทรงงาน

๓.๑ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

๓.๒ แก้ปัญหาที่จุดเล็ก

๔. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

๑.๑ การใช้สิทธิและหน้าที่

๑.๒ ใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ

๑.๓ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้ง

๒. การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน	๕๕
๓. การตรวจสอบการทำหน้าที่ของบุคคลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ	๕๗
๔. การตรวจสอบการทำหน้าที่ของบุคคลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ	๕๘
๔.๑ การตรวจสอบการทำหน้าที่ของบุคคลโดยองค์กรอิสระ	๕๙
๔.๒ การตรวจสอบโดยประชาชน	๕๙
แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	๖๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ความปรองดองสมานฉันท์	๖๖
๑. ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคต่างๆ ของโลก	๖๗
๑.๑ วิถีชีวิต	๖๘
๑.๒ วัฒนธรรม	๖๘
๑.๓ ศาสนา	๗๐
๑.๔ สิ่งแวดล้อม	๗๐
๒. การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและพึ่งพาซึ่งกันและกัน	๗๕
๒.๑ การเคารพซึ่งกันและกัน	๗๕
๒.๒ การไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น	๗๖
๒.๓ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแบ่งปัน	๗๗
๓. ความขัดแย้ง	๗๙
๔. แนวทางป้องกันปัญหาความขัดแย้ง	๘๐
๔.๑ การป้องกันปัญหาความขัดแย้งเรื่องทัศนคติ ความคิด ความเชื่อ	๘๐
๔.๒ การป้องกันปัญหาความขัดแย้งเรื่องชู้สาว	๘๑
แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	๘๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง	๘๘
๑. ความซื่อสัตย์สุจริต	๘๙
๒. ความขยันหมั่นเพียรและอดทน	๙๐
๔.๑ ความขยันหมั่นเพียร	๙๐
๔.๒ ความอดทน	๙๑
๓. การใฝ่หาความรู้	๙๑
๔. ความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่	๙๓
๕. การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง	๙๔
แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	๙๙
บรรณานุกรม	๑๐๑
ดัชนี	๑๑๔

หน่วย การเรียนรู้ที่ ๑

ความเป็นไทย

ความเป็นไทย

๑. คุณลักษณะที่ดีของคนไทย

- ๑.๑ มารยาทไทย
- ๑.๒ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
และเสียสละต่อสังคม

๒. ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย

- ๒.๑ ขนบธรรมเนียมประเพณี
- ๒.๒ ศิลปวัฒนธรรมไทย
- ๒.๓ ภูมิปัญญาไทย

ผลการเรียนรู้

- ข้อ ๑ มีส่วนร่วม แนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์
และยกย่องผู้มีมารยาทไทย
- ข้อ ๒ แสดงออก แนะนำผู้อื่น และมี
ส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับความ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ
- ข้อ ๓ เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสานและ
ประยุกต์ขนบธรรมเนียม ประเพณี
ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย

กิจกรรมพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย

๑. มอบสิ่งดี จากพี่สู่น้อง
๒. รักษามรดกไทย

ค่านิยม ๑๒ ประการ

- ข้อ ๒ เสียสละ
- ข้อ ๕ วัฒนธรรมประจำชาติ

ความเป็นไทย

คุณลักษณะที่ดีของคนไทยที่ควรปลูกฝัง คือ การมีมารยาทงามอย่างไทย การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อสังคม ตลอดจนการเห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสานและประยุกต์ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม การรักษาไว้ได้มีความภูมิใจในความเป็นไทย

๑. คุณลักษณะที่ดีของคนไทย

๑.๑ มารยาทไทย

กิริยา วาจา ที่สุภาพเรียบร้อยที่บุคคลพึงปฏิบัติในสังคม โดยมีระเบียบแบบอันเหมาะสมกาลเทศะ เช่น การแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ เป็นต้น

การแสดงความเคารพ

การแสดงความเคารพเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคนไทยประการหนึ่ง การแสดงความเคารพมีหลายลักษณะ เช่น การประนมมือ การไหว้ การกราบ การคำนับ การถวายความเคารพ การที่จะแสดงความเคารพในลักษณะใดนั้น ต้องพิจารณาถึงฐานะของผู้ที่จะรับความเคารพ แล้วจึงแสดงความเคารพให้ถูกต้องและเหมาะสม ในระดับชั้นนี้ขอแนะนำเสนอการคำนับและการเคารพพระมหากษัตริย์

๑. การคำนับ เป็นการแสดงความเคารพแบบสากล ในกรณีที่ไม่ไหว้หรือกราบ ให้ยืนตัวตรง สันเท่าชิดกัน ปลายเท้าห่างกันเล็กน้อย มือปล่อยไว้ข้างลำตัว ปลายนิ้วกลางแตะตะเข็บกางเกงหรือกระโปรง ด้านข้าง ค้อมช่วงไหล่และศีรษะลงเล็กน้อย แล้วเงยหน้าขึ้นในท่าตรง การคำนับนี้ เป็นการปฏิบัติของชายเสียส่วนใหญ่ แต่หญิงให้ใช้ปฏิบัติได้เมื่อแต่งเครื่องแบบและไม่ได้สวมหมวก

จังหวะที่ ๑

จังหวะที่ ๒

การคำนับ

๒. การแสดงความเคารพพระมหากษัตริย์ ได้แก่

๒.๑ การถวายบังคม เป็นราชประเพณีถวายความเคารพพระมหากษัตริย์ในงานพระราชพิธีสำคัญ ก่อนที่จะถวายบังคมต้องนั่งอยู่ในท่าเตรียม คือ นั่งคุกเข่าปลายเท้าตั่ง นั่งบนส้นเท้าเช่นเดียวกัน ทั้งชายหญิง มือทั้งสองวางคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง ชายนั่งแยกเข่าได้เล็กน้อย หญิงนั่งเข่าชิด การถวายบังคมแบ่งออกเป็น ๓ จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ ๑

ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก
ปลายนิ้วตั่งขึ้นแนบตัว
ไม่กางออก

จังหวะที่ ๒

ยกมือที่ประนมขึ้น
ให้ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดหน้าผาก
เงยหน้าขึ้นเล็กน้อย

จังหวะที่ ๓

ลดมือกลับลงตามเดิม
มาอยู่ในจังหวะที่ ๑

เมื่อทำครบ ๓ ครั้ง ให้จับลงด้วยจังหวะที่ ๑ แล้วจึงลดมือลงวางคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง การถวายบังคมดังกล่าวนี้ หญิงมีโอกาสใช้น้อย จะใช้ในกรณีที่ผู้ชายกับหญิงไปถวายบังคมร่วมกัน ถ้าหญิงล้วนให้ใช้วิธีหมอบกราบ

๒.๒ การหมอบกราบ เป็นการแสดงความเคารพพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ในโอกาสที่เข้าเฝ้า โดยนั่งพับเพียบเก็บปลายเท้าแล้วจึงหมอบลงให้ศอกทั้งสองข้างถึงพื้นคร่อมเข่าอยู่ด้านล่างเพียงเข่าเดียว มือประสาน เมื่อจะกราบให้ประนมมือก้มศีรษะลง หน้าผากแตะส่วนบนของมือที่ประนม เมื่อกราบแล้วนั่งในท่าหมอบเฝ้าอีกครั้งหนึ่ง แล้วทรงตัวนั่งในท่าพับเพียบตามเดิม

๒.๓ การถวายความเคารพแบบสากล ใช้กับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ สำหรับชายให้ใช้วิธีการถวายนับ โดยค้อมตัวต่ำลงพอสมควร สำหรับหญิง ใช้วิธีการถวายความเคารพแบบย่อเข่า (ถอนสายบัว) มี ๒ แบบดังนี้

จังหวะที่ ๑

หมอบ

จังหวะที่ ๒

กราบ

๑) แบบสากลนิยม ยืนตรง หันหน้าไปทางพระองค์ท่าน วาดเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหลังเล็กน้อยตามถนัด พร้อมกับย่อตัวลง ลำตัวตรง หน้าตรง สายตาทอดลง ปลอยแขนทั้งสองข้างแล้วยืนตรง

๒) แบบพระราชนิยม ยืนตรง หันหน้าไปทางพระองค์ท่าน วาดเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหลังเล็กน้อยตามถนัด พร้อมกับย่อตัวลง ขณะที่วาดเท้าให้ยกมือทั้งสองข้างขึ้นวางประสานกันบนขาหน้าเหนือเข่า ค้อมตัวเล็กน้อย ทอดสายตาลง เสร็จแล้วยืนขึ้นในลักษณะเดิม

จังหวะที่ ๑

ชาย

ใช้วิธีการถวายนับ

โดยค้อมตัวต่ำพอสมควร

หญิง

ใช้วิธีการถวายความเคารพ

แบบย่อเข่า (ถอนสายบัว)

จังหวะที่ ๒

การสนทนา

การสนทนามีทั้งสนทนาระหว่างบุคคลและกลุ่มคน โดยเฉพาะการพูดกับกลุ่มบุคคลที่เรียกว่า **การพูดในที่สาธารณะ** เป็นสิ่งที่ต้องพึงระวังอย่างยิ่งเพราะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายอย่าง หลักในการสนทนาหรือการพูดในที่สาธารณะ มีดังนี้

๑. **ควรเตรียมพร้อมก่อนการพูด** โดยการศึกษาเนื้อหาที่จะพูดให้มีความเข้าใจชัดเจนเพื่อจะเกิดความมั่นใจ ไม่ประหม่า ทำให้การพูดเป็นไปอย่างออกรับรื่นไม่มีติดขัด
๒. **วิเคราะห์กลุ่มผู้ฟัง** โดยพิจารณาจากพื้นฐานความรู้ความสนใจของผู้ฟัง เพื่อให้สามารถดึงความสนใจของผู้ฟังและหาวิธีการหรือเทคนิคที่จะสื่อสารกับผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. **สร้างความคุ้นเคยกับผู้ฟัง** เมื่อเราวิเคราะห์ผู้ฟังแล้ว การสร้างความคุ้นเคยกับผู้ฟัง เช่น มีอารมณ์ขันหรือมุขตลกก็อาจช่วยให้เราลดความตึงตังลงไปได้บ้าง
๔. **เตรียมความพร้อมเรื่องโสตทัศนูปกรณ์ให้เรียบร้อยก่อนพูด** หากสถานที่และบุคลากรเอื้ออำนวย ควรไปถึงสถานที่ก่อนเวลาเพื่อเตรียมอุปกรณ์ ทดลองใช้อุปกรณ์ เมื่อถึงเวลาจริงจะได้ไม่ประหม่าหรือติดขัด
๕. **สังเกตปฏิกิริยาของผู้ฟัง** ในขณะที่เรากำลังพูด ควรสังเกตปฏิกิริยาของผู้ฟังอยู่เสมอ เช่น ผู้ฟังหลับ เบื่อหน่าย เป็นต้น แล้วปรับวิธีการแก้ไขสถานการณ์นั้นๆ
๖. **ไม่ควรท่องจำหรือใช้วิธีอ่านให้คนฟังตลอดเวลา** ควรเตรียมเรื่องที่พูดก่อน หากการพูดในที่สาธารณะที่เป็นการพูดอ่านจากต้นร่าง ควรพูดให้เป็นธรรมชาติ เงยหน้า สบตาผู้ฟังเป็นระยะๆ

การพูดในที่สาธารณะมีทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในที่นี้ขอเสนอการสนทนาในที่สาธารณะแบบไม่เป็นทางการซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนควรรู้และนำไปใช้ได้บ่อยครั้ง คือ คำกล่าวอวยพรวันคล้ายวันเกิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำกล่าวอวยพรวันคล้ายวันเกิด

สวัสดีครับ ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ก่อนอื่นกระผมขอขอบคุณทุกท่านที่ให้เกียรติมาร่วมงาน วันคล้ายวันเกิดของเพื่อนกระผม เพื่อนของกระผมคนนี้ชอบพอและสนิทสนมกันมาตั้งแต่ยังเด็ก เขาเป็นคนที่มียุติธรรมและมนุษยสัมพันธ์ดี ใจกว้างขวาง โอบอ้อมอารี เป็นที่รักของเพื่อนๆ ในกลุ่มทุกคน เมื่อมีการจัดงานคล้ายวันเกิดของเพื่อนคนนี้ ในแต่ละครั้งถ้าไม่ติดธุระจำเป็นจริงๆ แล้ว กระผมจะมาร่วมงานทุกครั้ง ในโอกาสนี้ กระผมขออวยพรให้เพื่อนรักของกระผม จะมีแต่ความสุข ความเจริญ คิดสิ่งใดขอให้สมปรารถนาทุกประการ

การแต่งกาย

การแต่งกายเป็นมารยาททั่วไป ที่ทุกคนควรปฏิบัติให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ เช่น แต่งกายไปทำงาน ไปวัดทำบุญ ไปเล่นกีฬา และงานพิธีต่างๆ ทั้งนี้ หลักทั่วไปที่บุคคลควรคำนึงในการแต่งกายมีดังนี้

๑. ควรแต่งกายให้เหมาะสมกับงานที่จะไป เช่น ไม่ควรแต่งชุดดำไปงานแต่งงาน ไม่ควรแต่งสีสดฉูดฉาดไปงานศพ เป็นต้น

๒. แต่งกายให้เกียรติเจ้าภาพของงานตามสมควร เช่น ไปงานเลี้ยงสังสรรค์ระหว่างเพื่อนฝูง จะแต่งลำลองอย่างไรก็ได้ แต่ถ้าไปงานแต่งงานที่จัดหรูหราเป็นพิธีรีตอง ไม่ควรสวมใส่เสื้อยัดกางเกงยีนส์ เพราะถือว่าไม่ให้เกียรติเจ้าภาพ แต่ถ้าไม่มีเสื้อผ้าที่หรูหรา ไม่มีชุดสากลหรือชุดพระราชทาน อาจสวมเสื้อและกางเกงที่สะอาดและสุภาพเรียบร้อย

๓. การแต่งกายอย่างหนึ่งอาจเหมาะสมกับที่หนึ่ง แต่ไม่เหมาะสมกับอีกที่หนึ่ง เช่น ใส่ชุดว่ายน้ำอยู่ที่ชายหาดหรือริมสระว่ายน้ำจะเหมาะสม หากเดินออกห่างจากชายหาดและสระไปไกลมาก อาจดูไม่เหมาะสม หรือการสวมรองเท้าแตะที่บ้าน หากจะสวมไปโรงเรียนหรือไปทำงานถือว่าไม่เหมาะสม เป็นต้น

นอกจากนี้การแต่งกายไม่ว่างานใด สถานที่ใด ควรแต่งกายให้สะอาด สุภาพเรียบร้อยและควรคำนึงถึงการแสดงมารยาทที่พึงประสงค์ต่อสถานที่นั้นๆ ได้แก่ ถอดหมวก ถอดรองเท้า สตรีมลง ไม่แสดงอาการเหยียดหยามหรือพูดคำหยาบ ไม่ส่งเสียงเอะอะอื้ออึง และทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น การกระทำเหล่านี้ถือว่าเป็นผู้มีมารยาทที่ดี

การมีสัมมาคารวะ

สัมมาคารวะ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกทางกาย วาจา ใจ ต่อบุคคลอื่นอย่างสุภาพ และอ่อนน้อม ลักษณะของการมีสัมมาคารวะ คือ การใช้วาจาสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ การแสดงกิริยาอ่อนน้อมต่อบุคคลอื่นได้เหมาะสมกับสถานะ การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับสถานที่ ทั้งนี้ เจ้าพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ (ม.ร.ว.เปีย มาลากุล) (พ.ศ. ๒๔๕๕) ได้กล่าวถึง “สมบัติผู้ดี” ว่าลักษณะของสมบัติของผู้ดีนั้น สามารถแยกประเภทออกได้เป็น ๑๐ หมวด ดังนี้

๑) ผู้ดีย่อมรักษาความเรียบร้อย

๒) ผู้ดีย่อมไม่ทำอุจาดลามก

๓) ผู้ดีย่อมมีสัมมาคารวะ

๔) ผู้ดีย่อมมีกิริยาเป็นที่รัก

๕) ผู้ดีย่อมเป็นผู้มีสง่า

๖) ผู้ดีย่อมปฏิบัติการทำงานดี

๗) ผู้ดีย่อมเป็นผู้ใจดี

๘) ผู้ดีย่อมไม่เห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว

๙) ผู้ดีย่อมรักษาความสุจริตซื่อตรง

๑๐) ผู้ดีย่อมไม่ประพฤตชั่ว

โดยในหมวดที่ ๓ ได้ระบุว่า “ผู้ดีย่อมมีสัมมาคารวะ อันประกอบด้วย กายจรรยา วาจจรรยา มโนจรรยา ซึ่งในระดับชั้นนี้จะกล่าวถึงด้านมโนจรรยา ดังนี้

๑) ย่อมเคารพยำเกรง บิดา มารดา และอาจารย์

๒) ย่อมนับถือนอบน้อมต่อผู้ใหญ่

๓) ย่อมมีความอ่อนหวานแก่ผู้น้อย

๑.๒ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อสังคม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ระบุความหมายของ เอื้อเฟื้อ ว่า อุดหนุน เจริญงาน แสดงน้ำใจดีต่อผู้อื่น ซึ่งบางที่ใช้เข้าคู่กัน เช่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้อเฟื้อเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเกื้อหนุน ส่วนคำว่า เสียสละ หมายถึง ให้โดยยินยอม ให้ความเต็มใจ เช่น ทหารเสียสละชีวิตเพื่อปกป้องเอกราชของชาติ พ่อแม่เสียสละทุกสิ่งทุกอย่างได้เพื่อลูก เป็นต้น ดังนั้น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความเสียสละ จึงมีจุดร่วมกัน คือ การทำสิ่งใดๆ ให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ในฐานะพลเมืองไทยเราจึงควรเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละต่อประชาชนชาวไทยด้วยกันเอง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ช่วยกันยืนถือกล่องบริจาค

ช่วยกันกวาดลานวัด

กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจที่ ๑.๑

จงอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงความเคารพ การสนทนาหรือการพูดในที่สาธารณะ การมีสัมมาคารวะ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๑. นางสาวต้นติมาเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรีไทย ในการแข่งทักษะจึงได้มีโอกาสไปแข่งขันในระดับต่างๆ จนในที่สุดมีโอกาสได้ก้าวไปแข่งขันในระดับชาติและได้รับรางวัลชนะเลิศ เป็นผลให้นางสาวต้นติมาได้มีโอกาสได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อได้พบสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แล้วนางสาวต้นติมาควรแสดงความเคารพด้วยวิธีใด

๒. ในขณะที่ได้กระดกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/๔ กำลังเรียนวิชาภาษาไทยอยู่นั้น คุณครูจึงระงาก็ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มจับสลาก เด็กชายเด๋อจับได้หัวข้อการอวยพรวันเกิดแก่เพื่อน หากนักเรียนเป็นเด็กชายเด๋อนักเรียนจะกล่าวอวยพรแก่เพื่อนว่าอย่างไร

๓. ในวันเสาร์ที่จะมาถึงคุณครูกรมสุวรรณจะพานักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ไปทัศนศึกษาที่ท่าเนียบรัฐบาล หากนักเรียนเป็นคุณครูกรมสุวรรณจะสั่งให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แต่งกายอย่างไรจึงจะเหมาะสม

๔. สัญญาณเลิกเรียนดังขึ้นนักเรียนทุกคนเตรียมตัวเก็บของใส่กระเป๋า และต่างคนก็ต่างแยกย้ายกลับบ้าน เมื่อเด็กหญิงตัวเล็กไปถึงบ้านก็ได้พบว่ามิญาติผู้ใหญ่มาเยี่ยมที่บ้าน เด็กหญิงตัวเล็กควรปฏิบัติตนอย่างไรเป็นอันดับแรกเมื่อต้องพบปะผู้ใหญ่

๕. วัดพระบาทน้ำพุ เป็นวัดที่มีผู้ป่วยเป็นโรคเอดส์มากมาย ที่นั่นขาดแคลนสิ่งของที่จำเป็น นักเรียนคิดว่าหากนักเรียนอยากช่วยเหลือผู้ป่วยเหล่านี้ นักเรียนสามารถทำได้ด้วยวิธีการใด

๒. ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย

๒.๑ ขนบธรรมเนียมประเพณี

ขนบธรรมเนียมประเพณี มาจากคำว่า **ขนบธรรมเนียม** กับ **ประเพณี** รวมกัน ซึ่งหมายถึง สิ่งทีบุคคลในสังคมหนึ่งนิยมประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา และถือว่ามีคุณค่าที่ส่งผลต่อความสุขความเจริญของชีวิตมนุษย์ ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย เช่น ชายไทยต้องเป็นผู้นำครอบครัว หญิงไทยต้องมีกิริยามารยาทเรียบร้อย หญิงไทยต้องรักษานวลสงวนตัว ไม่ยอมรับการแสดงความรู้สึกทางเพศอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ คนไทยถือว่าศีรษะเป็นของสูง และทำเป็นของต่ำ การลงแขกช่วยงานต่างๆ

ขนบธรรมเนียมไทยที่เกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาเป็นสิ่งที่มีความค่าต่อสังคม ผู้ใดฝ่าฝืนถือว่าละเมิดกฎของสังคม ถือเป็นความผิด ความชั่ว เช่น การที่ชาวไทยพุทธแสดงกิริยาลบหลู่ดูหมิ่นพระพุทธรูป ศาสนสถาน และศาสนวัตถุ ส่วนขนบธรรมเนียมไทยบางเรื่องอาจไม่เคร่งครัด ผู้ที่ไม่ทำตามขนบธรรมเนียมอาจถูกมองว่าไม่มีการศึกษา ไม่มีสมบัติผู้ดี เช่น แต่งกายไม่ถูกกาลเทศะ การมีกิริยาไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นต้น

ประเพณีไทยซึ่งเป็นที่รับรู้และชื่นชมของชาวต่างชาติ เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง แห่เทียนพรรษา นอกจากนี้ยังมีประเพณีในท้องถิ่นต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น อันเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจ ตัวอย่างประเพณีท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาคของไทย มีดังนี้

ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคอีสาน	ภาคตะวันออก	ภาคใต้
ประเพณียี่เป็ง	ประเพณีตักบาตรดอกไม้ม	ประเพณีแห่ผีตาโขน	ประเพณีวิ่งควาย	ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ
ประเพณีเทสสงาลอง	ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ	ประเพณีแห่นางแมว	ทอดผ้าป่ากลางน้ำ	ประเพณีชักพระ
ประเพณีทานขันข้าว	ประเพณีกวนข้าวทิพย์	ประเพณีบุญบั้งไฟ	เทศกาลผลไม้	ประเพณีชิงเปรต
ประเพณีปอยส่างลอง	ประเพณีตักบาตรเทโว	ประเพณีแห่เทียนพรรษา	ทำบุญกลางทุ่ง	ประเพณีการแห่เนก
	ประเพณีทำขวัญข้าว	ประเพณีไหลเรือไฟ	ทอดผ้าป่าโจร	ประเพณีสารทเดือนสิบ
	ประเพณีกำฟ้า			ประเพณีกวนข้าวอาชูรอ
	ประเพณีโยนบัว			ประเพณีแห่นางดาน
	ประเพณีสงกรานต์			ประเพณีงานเสด็จ พระแข่งเรือ

หนังสือกิจกรรม หน้าทะเลเมือง ๕-๖
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

2433113100

MAC EDUCATION

www.MACeducation.com

9 786162 746475

ราคา ๙๕ บาท